

به نام ایزد منان

عنوان فرآیند: روش نوین آموزش آناتومی به دانشجویان فوریت های پزشکی
با رویکرد کاهش آسیب بافتی در مصدومین جاده ای

صاحبان فرآیند: دکتر گل محمدی

محل اجرای فرآیند: دانشگاه علوم پزشکی سبزوار

گروه هدف: دانشجویان فوریت های پزشکی

تاریخ اجرا: ۱۳۸۸-۱۳۹۰

مقدمه وهدف: علم تشریح یا آناتومی برای تمام رشته های علوم پزشکی خصوصاً رشته فوریت های پزشکی از جایگاه منحصر به فردی برخوردار می باشد زیرا دانش آموختگان این رشته اولین بخش خدمات رسانی را به مصدومین و مجروحین در کشور به عهده دارند. از آنجائیکه در صدی اول ضایعات بافتی به خاطر عدم یادگیری علم آناتومی به دانش آموختگان می باشد. لذا کاهش ضایعات بافتی ، عصبی ، عروقی و معلولیت های ناشی از آن به مصدومین مهم می باشد. رسیدن به این هدف مهم در کنار روش های سنتی تدریس علم آناتومی باید روش های نوین تدریس با رویکرد کاربردی و عملی برای دانشجویان این رشته انجام گیرد در این روش نوین از نمونه های طبیعی، کلیشه های رادیوگرافی طبیعی ، غیرطبیعی آموزش آناتومی سطحی به دانشجویان استفاده گردید و دانشجویان به گروه های کوچکتر هشت نفری تقسیم شدند، تا مکانهای آسیب پذیر تر و مهم بدن را به صورت کاربردی فرا بگیرند که نتیجه آن خدمات رسانی صحیح به مصدومین را در پی خواهد داشت.

اهداف فرآیند:

- ۱- شناخت ساختار آناتومی بدن
- ۲- آشنایی مسیر عروق ، اعصاب و اهمیت آن در مصدومین
- ۳- ایجا انگیزه بیشتر در فراگیری آناتومی

۴- مداخله دانشجوی در آموزش آناتومی

۵- آموزش مجاورت های مهم اعصاب اصلی در اندام ها

۶- آموزش آناتومی سطحی و کاربردی

۷- آشنایی فراگیران با استفاده از کتابخانه دیجیتال و دانش روز

۸- آشنایی دانشجویان به وظایف خود

۹- انتظار مصدومین از دانش آموختگان

۱۰- کاهش ضایعات بافتی به مصدومین جاده ای

روش اجرا:

بر اساس سر فصل های وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی: میزان واحد درس آناتومی برای دانشجویان فوریت های پزشکی ۳ واحد می باشد که شامل ۲ واحد تئوری و یک واحد عملی است. دانشجویان باید تمام سیستم های اصلی بدن را در یک ترم تحصیلی فراگیرند به خاطر حجم زیاد درس عموماً تدریس آناتومی به صورت سخنرانی توسط اساتید آناتومی در دانشگاه های علوم پزشکی تدریس می شود. در مطالعه حاضر با رویکرد جدید آموزشی زمان تدریس برای ۲ ساعت به ۴ بخش متفاوت تقسیم گردید که شامل: الف- حدود ۴۵ دقیقه از اسلاید های جدید آناتومی که از کتابخانه دیجیتال (www.Inlm.org) تهیه شده بود برای تدریس بصورت سخنرانی استفاده شد. ب- مدت حدود ۳۰ دقیقه از مولاز و کلیشه های طبیعی. ج- مدت حدود ۲۰ دقیقه مشارکت دانشجویان (مشارکت حتی المقدور تمام دانشجویان) در بحث علمی به منظور افزایش تمرکز و یادگیری رویکرد نوین آموزشی و اشاره به آناتومی سطحی که محل ساختمان عمقی را از سطح نشان می دهد با رهبری معلم. د- حدود ۱۰ دقیقه پایانی یادآوری نکات مهم همان روز و مشخص نمودن مباحث و اهداف درس جلسه آینده برای دانشجویان .

نتایج پیامدهای اجرای فرآیند:

در نظر سنجی که از تمام فراگیران در این روش تدریس انجام شد از ۲۵ دانشجوی ترم یک رشته فوریت های پزشکی ۲۲ دانشجو ابراز رضایت نمودند یک دانشجو پاسخی نداد و دو نفر از دانشجویان مخالف بودند . اکثر دانشجویان به خاطر اینکه مباحث درسی و اهداف درسی قبلاً به اطلاع دانشجویان رسانده بود به خاطر یادگیری و مشارکت فعال آنها احساس رضایت از اجرای این شیوه تدریس داشتند و اظهار نمودند

تدریس آناتومی علاوه بر سختی آن با این روش باعث افزایش انگیزه آنها در فراگرفتن علم تشریح شده است و به اهمیت اهداف درس پی برده اند .

نتایج کلی:

این شیوه نوین تدریس آناتومی چون از کلیشه های رادیوگرافی مصدومین برای تدریس آناتومی با مداخله دانشجویان استفاده می شود افزایش یادگیری عملی آناتومی سیستم های بدن را در پی خواهد داشت، که نتیجه آن ایجاد علاقه در دانشجویان و ایجاد یک ماکت مجازی از مصدومین در ذهن آنها ایجاد می نماید، در نتیجه زمانیکه دانش آموختگان با مصدومین زنده مواجه می شوند، از دانش آناتومی خود حداکثر بهره علمی در جهت نیل هدف که همان کاهش ضایعات بافتی در مصدومین نیازمند می باشد را در بر دارد.

سطح اثر گذاری:

با توجه به اینکه رشته فوریت های پزشکی یک رشته نسبتاً جدید در بسیاری از دانشگاه های علوم پزشکی می باشد می توان این فرآیند را برای تدریس دروس آناتومی در دانشگاه های دیگر اجرا کرد و همچنین برای سایر رشته های گروه پزشکی که واحد آناتومی را دارند پیشنهاد می شود این فرآیند اجرا شود.

چالش ها و مشکلات اجرایی فرآیند:

داشتن طرح درس ، دوره ، اهداف کاربردی و افزایش زمانبری حضور اساتید در کلاس از ضروریات این شیوه نوین تدریس می باشد . تجهیز کردن کلاس ها درس به نگاتسکوپ برای مشاهده کلیشه های رادیوگرافی از مصدومین که همکاری واحد های بالینی را می طلبد و قابل اتصال بودن کلاس به کتابخانه دیجیتال .

نقاط قوت فرآیند:

افزایش یادگیری کاربردی و قابل پیاده نمودن آن در تمام کلاسی های درسی تئوری و عملی در سطح دانشگاه های کشور.

نقاط ضعف فرآیند:

نیاز به وقت گذاری بیشتر اساتید و دانشجویان